

## KONFERENCIA NA UNIVERZITE ORGANIZOVANÁ PRO-GMO LOBISTAMI?

30.09. 2025

*Článok o konferencii na pôde Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre o GMO získaných novými genómovými technikami, deregulácia ktorých je na stole na Európskej úrovni a Slovensko ju doteraz odmietalo.*

Dňa 25. septembra 2025 sa konala na pôde Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (SPU), v rámci výskumného centra AgroBioTech, odborná konferencia (tzv.) „Nové genómové techniky: dopady na konkurencieschopnosť, produkciu potravín, životné prostredie a spotrebiteľov“ pod záštitou SPU, Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) a Slovenskej šľachtiteľskej a semenárskej asociácie (SŠSA).

Podľa pozvánky bolo cieľom konferencie prezentovať potenciál nových genómových techník (NGT), dopady na potravinový reťazec a životné prostredie, a začať odbornú diskusiu a komunikáciu údajne všetkých relevantných strán o budúcnosti NGT (alebo nové GMO) na Slovensku a v EÚ. Konferencia však nebola vedená vo vedeckom duchu hľadania pravdy, ale v duchu hovorenia o pozitívach, presnejšie, potenciálnych pozitívach deregulácie NGT GMO. Slovensko je jedna z krajín EÚ, ktorá doteraz dereguláciu GMO odmietala. Na konferencii sa hovorilo len o údajných pozitívach nových GMO a vôbec sa nehovorilo o rizikách, na ktoré aj v prípade NGT GMO vedci stále poukazujú. Vystupujúci sa účelovo vyhýbali označeniu plodín získaných NGT ako GMO.

Konferenciu otvorili pani rektorka SPU Klaudia Halászová, predseda SPPK pán Andrej Gajdoš a predseda SŠSA pán Miroslav Námesný. SŠSA je pre verejnosť absolútne neprehľadnou organizáciou. Nemá ani svoju webovú stránku a jediná bližšia informácia, ktorá je online bežne dohľadateľná, je jej cieľ: „Chráni záujmy šľachtiteľov, semenárov a obchodníkov s osivom a sadivom. Podporuje rozvoj šľachtenia a semenárskej činnosti.“ Pán Námesný sa podľa svojho profilu na LinkedIne (profil je verejne dostupný, odkaz nezverejňujeme kvôli rešpektovaniu súkromia jednotlivca) stal predsedom SŠSA v marci 2023, keď pracoval pre jednu z veľkých biotechnologických firiem, Bayer. Od roku 2006 pracoval v nechvalne známej korporácii Monsanto, ktorá bola kritizovaná za nekalé praktiky. V roku 2018 ju odkúpil Bayer, v ktorom Pán Námesný pracoval od roku 2020 do roku 2024 ako Market Developer. Na základe týchto informácií máme za to, že SŠSA má v súčasnosti za jeden z hlavných cieľov lobovať za dereguláciu

NGT GMO, ktoré slovenská verejnosť odmieta, čo vláda doteraz rešpektovala. Už v článku NPPK z júna 2025 sa píše o príprave tejto konferencie pracovnou skupinou, ktorej je NPPK súčasťou spolu s predstaviteľmi korporácií Bayer a Syngenta.

Na konferencii vystupoval aj pán profesor Ján Kraic z Výskumného ústavu rastlinnej výroby (VÚRV) Národného poľnohospodárskeho a potravinového centra (NPPC) v Piešťanoch s témou „Vplyv genómovej techniky v poľnohospodárstve“. Podľa poslednej dostupnej výročnej správy VÚRV za rok 2013 na jeho webovej stránke malo VÚRV NPPC už vtedy dobre rozvinuté vzťahy s Monsanto, Bayerom a Syngentou. Podieľali sa spolu na viacerých udalostiach a VÚRV vykonával pre spoločnosti aj nimi financovaný výskum, vrátane testov odrôd kukurice Dekalb® v slovenských podmienkach. Pán Kraic spolu s kolegami bol jedným z mála Slovákov, ktorí sa pripojili k otvorenému listu 1500 „vedcov“ z roku 2024, ktorí volali po deregulácii NGT GMO. Slovo vedci sme dali do úvodzoviek, pretože medzi signatármi je veľké množstvo študentov a ľudí z nevedeckého prostredia, napriek tomu je tento pojem použitý v nadpise a v marketingu akcie. Marketing volania po deregulácii NGT sa vedie v duchu „vedy“, ktorá volá po deregulácii s tvrdeniami, že ich potrebujeme pre meniacu sa klímu, hoci dôkazy naznačujú, že produkujeme výrazne viac potravín, než potrebujeme, a hlad vo svete nie je spôsobený zlými plodinami, ale systémom svetového hospodárstva. V skutočnosti po deregulácii volajú zahraničné semenárske a chemické spoločnosti, ktorým by získaním európskeho trhu pre NGT výrazne narástli zisky a mali možnosť trh monopolizovať. Monsanto bolo známe tým, že si kupovalo vedcov svojimi grantmi, cez patentové zmluvy na používanie svojich GMO často obmedzovalo publikáciu štúdií, ktoré ich produkty označovali za rizikové. Netvrdíme, že naši vedci sú podplatení, skôr máme za to, že rizikám NGT GMO nevenujú dostatočnú pozornosť, nakoľko kritických štúdií o GMO je výrazne menej z uvedených dôvodov.

Pán Sudovský z iniciatívy Slovensko bez GMO navrhol SPPK vystúpenie molekulárneho genetika pána Michaela Antonioua z Katedry lekárskej a molekulárnej genetiky King's College London, s podstatne vyššou vedeckou kredibilitou než ostatní vystupujúci. Jeho účasť však bola odmietnutá s odôvodnením, že vraj nie je dostatočne kvalifikovaný. Ani pánovi Sudovskému nedovolili vystúpiť, mohol sa diskusie zúčastniť len ako poslucháč, napriek tomu, že medzi vystupujúcimi neboli iba vedci. Preto vo vystúpeniach nezaznelo ani slovo o rizikách spojených s NGT GMO a iba pro-GMO marketing a jednostranný pohľad na predmet konferencie majúci za cieľ vytvárať silnejšiu podporu v poľnohospodárskom prostredí. Z tohto dôvodu budeme vyvíjať aktivity, aby boli na Slovensku dostupné informácie so skutočne kritickým vedeckým prístupom k NGT GMO.